

SISUKORD

Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond	2
Tartu Mänguasjumuuseum	2
Hariduse Edendamise SA	3
Tartu Linnamuuseum	5
Tartu Ülikool.....	8
Eesti Rahva Muuseum.....	9
Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum.....	12
Soome Instituut.....	16
Tartu Elektriteater.....	17
Dronootika Erahuvikool	18
Loodusainete valdkond	20
Hariduse Edendamise SA	20
MTÜ Tartu Maheaed.....	21
Tartu Ülikool.....	23
Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia	28
Tartu Kalevi Ratsaklubi MTÜ.....	33
SA Teaduskeskus AHHA	34
Dronootika Erahuvikool	35
SA Tartu Keskkonnahariduse keskus.....	40
Täppisteaduste valdkond	50
Hariduse Edendamise SA	50
Tartu Ülikool.....	53
Dronootika Erahuvikool	54

Programmi nimetus	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Lauake, kata end	1,5	Tartu mänguasjumuuseumi ekspositsioon ja mängutuba. Nukunõude komplektid, laua katmise tarvikud, mängutoidud, rätikud, põlled, mütsid.	Muuseumitunni alguses vaatame näitusesaalides koos, milliste köögiasjadega on lapsed läbi aegade mänginud: mängutasse, mängutaldrikuid ja väikeseid nuge-kahvleid ning kuulame nende lugusid. Seejärel kehastuvad lapsed kohvikupidajateks ja – külastajateks ning õpivad, kuidas kohvikus käituda. Muuseumitund sisaldab tunni lõpus 15 min vaba aega mängutoas mängimiseks.	Arendatavad pädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus, ettevõtlikkuspädevus. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • Oskab mängida rollist lähtuvalt. • Oskab kasutada oskussõnu igapäevategevustes. • Oskab arvestada kaaslastega. • Oskab keskenduda suunatud tegevusele. • Teab lauakombeid. 	jah
UUS! Kooliks valmis!	1,5	Tartu mänguasjumuuseumi ekspositsioon ja mängutuba.	Muuseumitunni alguses komplekteerime mängukoolikoti ja kontrollime, et kõik vajalik sai kotti pandud. Seejärel harjutame erinevates koolitundides vajaminevaid oskusi: loendame ja sorteerime esemeid, leiame lünksõnadese	Arendatavad pädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus, ettevõtlikkuspädevus. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • Oskab loendada, sorteerida ja võrrelda. 	jah

		Seljakotid, pildi-ja sõnakaardid, käärid	õige tähe, seome erinevaid sõlmi ja harjutame kääridega lõikamist. Muuseumitund sisaldab tunni lõpus 15 min vaba aega mängutoas mängimiseks.	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab leida sõnas puuduva tähe. • Oskab siduda lihtsaid sõlmi. • Oskab kasutada kääre. • Oskab paarilisega arvestada. 	
UUS! Käpiknukutund	1,5	Teatri Kodu teatrinukkude muuseumis Lavasirm, käpiknukud, muud rekvisiidid	Teatriteemalise õpitoas saab teada, kuidas nukku õigesti kätte võtta, kuidas liigutada sõrmi ja kuidas anda nukule häält ja väljendada erinevaid emotsioone. Alustuseks saavad lapsed proovida erinevate käpiknukkudega mängida. Seejärel moodustavad lapsed vabal valikul paare või 3-4 liikmelisi grupe erinevate etüüdide etendamiseks. Etüüde esitatakse kaaslastele. Muuseumitund sisaldab 15 minutit vaba mänguaega teatrinukkude muuseumis.	<p>Arendatav pädevus: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus, ettevõtlikkuspädevus.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab käpiknukuga mängida. • Oskab luua ja jutustada lugu. • Saab aru rolli mõistest. • Oskab luua tegelaskuju. • Teab, kuidas käitub teatripublik. 	jah

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
-------------------	----------------------------------	---	---------------------	--	--

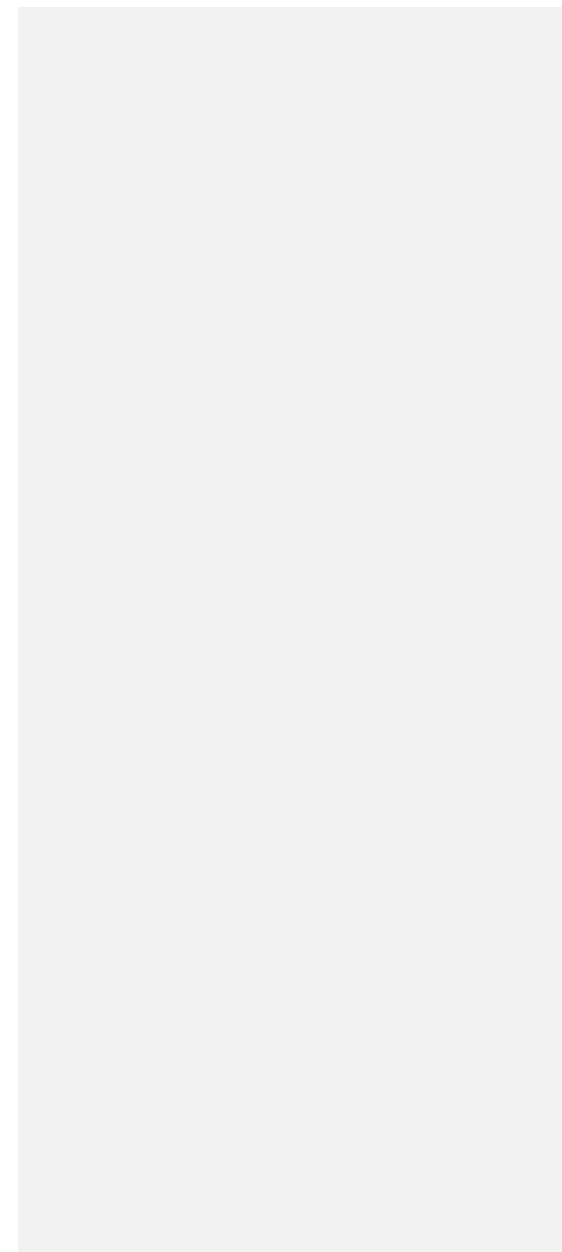
Robotid ja suhtlus	1	HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Töötuba võimalik läbi viia ka tellija juures. Tööks vajalikud vahendid (robotid) on meie poolt.	Kuidas robotid suhtlevad? Töötoas paneme omavahel suhtlema robotid kasutades neile omaseid suhtlusviise ja tehnoloogiaid. Õpime tundma vestluse ja suhtluse põhitõdesid, suhtluspartneri mõistmist, vestluse arendamist.	Tunnetus- ja õpioskused - tegutseb sihipäraselt uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi, suudab keskenduda. Valdkond keel ja kõne - jutustab oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, tuleb toime igapäevases suhtlemises. Valdkond muusika - suudab ennast roboti abil loovalt väljendada, tunneb rõõmu musitseerimisest.	Sobib
--------------------	---	--	--	---	-------

Tartu Linnamuuseum

Programmi nimetus	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Nukitsamees loeb	1 (45 min)	Oskar Lutsu majamuuseum, õppevahendid, mängud	Muuseumitunni eesmärk on laste tähelepanu ja jutustamisoskuse arendamine. Otsime lastega mängu käigus muinasjutte ja aitame nukke ning teisi rekvisiite appi võttes neid Nukitsamehele jutustada.	Tunni tegevuste kaudu suunatakse lapsi kirjandust mõistma ja hindama. Arendatakse fantaasiat ja loovust.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.
Kes aias? (pakkumine kehtib kui aias on rohelisi taimi)	1 (45 min)	Oskar Lutsu majamuuseumi aed, õppevahendid, mängud	Aiatunni eesmärk on vabas õhus liikumine, laste mänguline suunamine ja linnalooduses leiduvate taimede, putukate jne märkamine. Räägime taimedest erineval aastaajal, vaatame pilte, otsime peenra pealt taimi ja võrdleme neid. Aiatunnis toimuvad juhitud võistlusemängud seotud majas elanud kirjanik Oskar Lutsuga.	Laps õpib väärtustama linnalooduse keskkonda ja märkab läbi mängude loodusnähtusi ning muutusi looduses. Tunneb rõõmu liikumisest.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.

Muinaslugu muuseumis	1 (45 min)	Tartu linnamuuseum Museaalid, meisterdamistarbed	Tunni eesmärk on lapsi mänguliselt suunata vaatlema ja uurima. Tund sobib lapse muuseumis käimise harjutamiseks. Arutame lastega, mis muuseum on ja mida põnevat võib siit leida. Jutustame lugusid peegli taga elavast haldjast, keskaegsetest pika ninaga kingadest, rikka kaupmehe hõbeaardest. Tunni lõpus meisterdame savist medaljone.	Muuseumitund arendab tunnetustegevust. Läbi vaatlemise ja uurimise kogub laps teavet ümbritsevate asjade, tegevuste ja nendevaheliste seoste kohta. Meisterdamine arendab laste käelist tegevust ja loovust.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.
Elu Jaama tänaval 150 aastat tagasi	1,5 (65-70 min)	Laulupeomuuseum Muuseumi saal, (meisterdamistarbed: pliiatsid, liim, käärid)	Läbi erinevate tegevuste saavad lapsed teada põnevaid lugusid vanast ajast, laulupeost ja sellel tähendusest. Tunnis valmib ühistööna suur (A0) pilt räägitu põhjal, mille saab kooli/lasteaeda kaas võtta ja vajadusel lõpetada. Tutvutakse ka muuseumi väljapanekuga.	Laps omandab eneseväljenduse kogemust, märkab kultuuri arengut ja väärtustab kultuuritraditsioone.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo, kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.
Vendade Grimmide muinasjutud	1,5 (65-70 min)	19. sajandi linnakodaniku muuseum (museaalid, meisterdamistarbed)	Arutletakse muinasjuttude rolli üle. Lastele tutvustatakse põgusalt ja eale sobivalt 19. sajandi tuntud muinasjutuvestjaid vendasid Jacob ja Wilhelm	Muuseumitund arendab kuulamis-, keskendumis- ja märkamisoskust, pööratakse tähelepanu jutustamisoskusele. Jagatakse eakohaselt uusi silmaringiteadmisi.	Kui õpetaja on muuseumi eelnevalt informeerinud õpilaste erivajadustest, on võimalik lihtsustada keeleliselt, valida aeglasem tempo,

			<p>Grimmi ning mängulises vormis kaardistatakse, missuguseid nende muinasjutte tuntakse. Loetakse ja arutletakse vendade Grimmide muinasjutu „Hunt ja seitse kitsetalle“ üle, sest muuseumi üks eksponaatidest – kellakapp – on oluline selle loo mõistmisel. Muuseumitunnis meisterdatakse väike kitsetall</p>	<p>Meisterdamisega arendatakse laste loovust ning käelist tegevust.</p>	<p>kohandada sisu õpilaste vajadustest lähtuvalt.</p>
--	--	--	---	---	---

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Vanakreeka muinasjutuline maailm.	1	Ruumid: Tartu Ülikooli kunstimuseumi ekspositsiooni saalid TÕ peahoones (Ülikooli 18) Vahendid: lauad, toolid, joonistusvahendid	Vaatleme koos Vana-Kreeka skulptuure ja jutustame nendega seotud iidseid muinasjutulisi lugusid loomadest ja kangelastest. Lapsed saavad mõistatada, väljendada oma mõtteid, otsida seoseid vanakreeka muistendite ja tänapäeva vahel (nimed, mängud, multifilmid) ning luua oma kunstitöö joonistades oma fantaasialooma.	Programm on seotud õppekava valdkondadega <i>Keel ja kõne</i> ning <i>Kunst</i> . Nende valdkondade pädevustest toetab programm jutustamise ja kuulamise ning suhtlemise oskust, muinasjuttude ja müütide läbi tutvustab laste-kirjandust, kunstiteoste vaatelmise ja kirjeldamise oskust ning joonistamisoskust. Äratab huvi lastekirjanduse (muinasjuttude) vastu.	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Toomkiriku saladused	1-1,5	Ruumid: Toomkiriku Saladuste kamber ja Morgensterni saal Tartu Ülikooli muuseumis (Lossi 25) Vahendid: programmi läbiviijal – pusletükid, UV-marker; lastel – UV lambid,	Mis varemed seisavad Tartus Toomemäel? Millised legendid, lood ja ajaloolised sündmused on nendega seotud? Miks on kunagises kirikus luukered? Kuidas sai kirikust raamatukogu ja millist salaraamatut see peidab? Neile ja teistele küsimustele leiab vastuse legendide ja	Õppekavast on programm seotud järgmiste valdkondadega: <i>Mina ja keskkond</i> – kultuuritraditsioonide väärtustamine, nähtuste ja muutuste märkamine <i>Keel ja kõne</i> – kuulamine, jutustamine, keelekasutus	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või

		mänguklotsid, joonistusvahendid	lugudega pikitud programm ajaloolise toomkiriku ruumides, kuulamise ja ringivaatamise kõrval saavad lapsed rühmatööna osaleda aardejahis ning laduda klotsidest keskaegset linna.	<i>Kunst</i> – vaatleb kunsti (arhitektuuri), joonistamisoskus	kohandamist vastavalt erivajadusele.
--	--	---------------------------------	---	--	--------------------------------------

Eesti Rahva Muuseum

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Jüri ja Mari muuseumimatk	1,5	Eesti kultuuriloo püsinäitus „Kohtumised“.	Võtame jalge ette matka läbi muuseumi kõige suurema näituse “Kohtumised”. Rändame läbi Eesti ajaloo, et uurida, kuidas on meie esivanemad elanud, mis on tänapäeval teisiti ja mis on tuttav. Matkal arutame, uurime ja katsume oma käega vanaaegseid asju, proovime selga rõivaid. See on teekond, kus igaüks avastab uut ja huvitavat muuseumi, meie ajaloo ja praeguse argielu kohta.	Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> - Teab, mis on muuseum ning muuseumi erinevaid ülesandeid. - Oskab muuseumis nähtut seostada oma isikliku kogemusega. - Teab, kuidas eestimaalaste elu on aja jooksul muutunud. - Teadvustab ja väärtustab Eestit oma kodumaana. 	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

Jüri ja Mari keelesugulastel külas	1,5	Soome-ugri rahvaste püsinäitus „Uurali kaja“.	Saame tuttavaks eestlaste keelesugulaste, uurali rahvastega! Matkame mööda Valgusjõe muinasjutuhõngulisse maailma, mis õpetab meile vanaaegseid argi- ja pidupäevataavasid, rahvatarkusi ja lugusid. Kujutleme end nii pulmalisteks, saunalisteks kui ka küttideks. Reisi käigus lahendame mõistatusi, mängime rahvalikke mängu ja kuulame eri keeli, et tabada neis ka midagi meile tuttavat.	Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> - Teab, mis on muuseum ning muuseumi erinevaid ülesandeid. - Oskab muuseumis nähtut seostada oma isikliku kogemusega. - Teadvustab keelte ja rahvaste rikkust ja mitmekesisust. - Teadvustab, et eesti keelel on sugulaskeeled. - Teab, et loodus mõjutab inimese elukeskkonda ja tegevusi. 	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.
Rahvuslikud mänguasjad	1,5	Eesti püsinäitus „Kohtumised“, tegelussaal ja õppeklass.	Uurime vanu mänguasju ja otsime vastuseid küsimustele: milliste igapäevaseasemetega on võimalik mängida? Millised olid talulapse mänguasjad? Räägime talulaste elust, töödest ja mänguasjadest. Meisterdame endale riidest nuku või nõõbivurri.	Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> - Teab talulaste elu ja mänguasju. - Oskab võrrelda laste mängu, rõivaid ja elu minevikus ja tänapäeval. - Oskab meisterdada rahvuslikku mänguasja. 	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.
Rahvakalendri aastaring	2,0	Eesti kultuuriloo püsinäituse „Kohtumised“ näitus „Talu elu ja talu ilu“, tegelussaal.	Näitusel „Talu elu ja talu ilu“ tutvume talviste ja suviste traditsiooniliste töödega. Arutleme selle üle, millal ja kes neid töid tegid, ning seome need aastaringiga. Tutvume vana rahvakalendriga ja kuude rahvapäraste nimetustega. Räägime aja kujutamisest rattana, mille	Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> - Teab, mis on rahvakalendri aastaring. - Oskab nimetatada suviseid ja talviseid töid ja tegemisi. - Teab olulisemaid rahvakalendri tähtpäevi 	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.

		Töölehed, koopiaesemed, rehielamu makett.	moodustasid suvine ja talvine poolaasta oma tööde ja tähtpäevadega. Lähtuvalt rahvakalendri aastaringist keskendumine: <ul style="list-style-type: none"> - oktoobris-novembris mardi- ja kadripäev, - detsembris-jaanuaris jõulud, - veebruaris-märtsis vastlad, - märtsis-aprillis lihavõtted. Tunni käigus valmib tavandiga seotud ese.	ja nendega seotud kombeid.	
Jüri ja Mari uurivad kunsti (saab tellida kuni 08.10.2022)	1,5	Näitus „Värvide ilu. Eesti kuldaja kunst Enn Kunila kolleksioonist“.	Esimesel retkel kunstimaailma uurime, kuidas üldse kunstiteost vaadata. Mida me näeme, kui seisame maalile väga lähedal ning milline pilt avaneb siis, kui vaatame seda eemalt? Tutvume Eesti kunstnike ning nende töödega. Arutleme, kuidas kunstnikuks saadakse, kust saavad kunstnikud ideid ja kas lapsepõlv samuti nende loomingut mõjutab. Retke lõpus oleme detektiivid ning otsime üht maali.	Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> - Teab maalimisvahendeid ja kuidas neid kasutada. - Teab, mis on põhivärvid ja nende segamine. - Õpivad, kuidas kunsti vaadata. - On saanud esmaseid teadmisi Eesti kunstnikest ning nende teostest. 	On kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele.
Tere-tere, inimkere! Jüri	1,5	Näitus "Õige keha, vale keha".	Kas sa tahaksid olla nagu superman? Või hoopis kaunis printsess? Kas tead, et arusaam, milline on tubli	Õpitulemused:	On kohandatav hariduslike

ja Mari kõnnivad kehanäitusel (saab tellida alates 1. märtsist 2023)			poiss või ilus tüdruk, on aja jooksul palju muutunud? Näitusel uurime, millist toitu on eestlased aegade jooksul söönud, mida ilusaks pidanud ning kuidas oma keha eest hoolt kandnud. Saame teada, millised on eestlase elu tähtsamad sündmused, mis neid kurvastab ning mis neid rõõmsaks teeb.	<ul style="list-style-type: none"> - Teab inimese elukaare olulisemaid sündmusi ja nendega seotud rituaale. - Teab, kuidas on meie toidulaud muutunud ning milline on tervislik toit tänapäeval. - Teab, et mõisted „ilus“ ja „inetu“ muutuvad ajas. - Teab, et kaasaegne tehnoloogia võimaldab keha muuta. 	erivajadustega õpilastele.
---	--	--	--	---	----------------------------

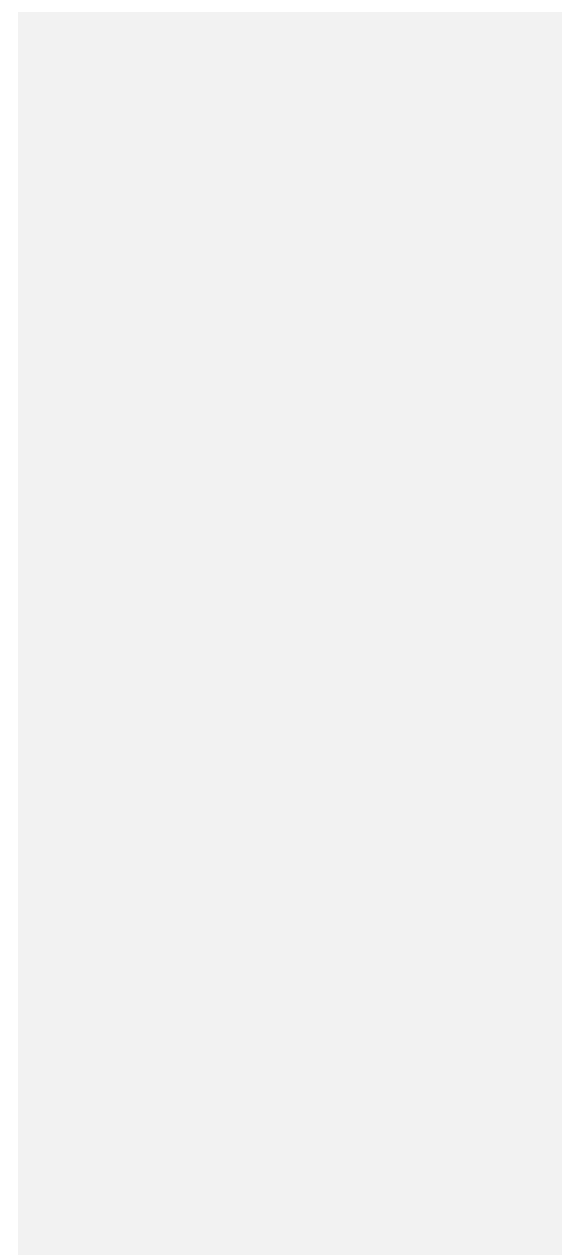
Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Programmi nimetus	Kontakt tundide maht (akadeemilistes tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/ on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Miniolümpia	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	Olümpiaväertusi (austust, sõprust ja eneseületust) tutvustavas programmis korraldame ise olümpiamängud! Iga osaleja saab riietada end ühe riigi esindajaks ning tõelistele olümpiamängudele kohaselt	Valdkond: liikumine, kunst Eesmärk: - tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;	Jah, aga palume programmi broneerides märku anda, milliste erivajadustega

			<p>toimuvad nii avatseremoonia, võistlused kui ka autasustamistseremoonia. Avastame ühiselt ka olümpiamängude sümboloid, ajalugu ja tänapäeva. Autasustamistseremoonial saavad osalejad kaela ka medalid, mille nad endale töötoa käigus ise meisterdavad. Pärast programmi lõppu saavad kõik osalejad tutvuda ülejäänud muuseumiga, kus on ootamas palju põnevat!</p>	<p>- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p> <p>- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;</p> <p>- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt</p> <p>Tulemus:</p> <p>- Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks.</p> <p>- Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.</p> <p>- Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma meisterdamistöö.</p>	arvestama peaksime.
Loomapere spordipäev	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	<p>Liikuvus ja mängulises tunnis rändame külla loomaperele, kes valmistuvad metsas pidama spordipäeva. Tunnis uurime, kuidas erinevad loomad liiguvad ja millised spordialad on olemas. Igaüks on mingil spordialal tugev - tuleb vaid sobiv ala üles leida! Tunni juurde kuulub ka töötuba, kust iga laps saab</p>	<p>Valdkond: liikumine</p> <p>Eesmärk:</p> <p>- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p>	Jah, aga palume programmi broneerides märku anda, milliste erivajadustega arvestama peaksime.

			<p>koju kaasa võtta vahva mängu, mis aitab tunnis õpitut paremini omandada. Pärast programmi saab avastada ülejäänud näitust ning tutvuda spordimuuseumi toredate atraksioonidega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas; - kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt <p>Tulemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks. - Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel. - Nimetab erinevaid spordialasid. - Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma meisterdamistöö. 	
UUS! Spordirõõm	2	Muuseumikeskkond, klassiruum, töötoaks vajalikud materjalid	<p>Programmi eesmärk on inspireerida lapsi tegelema spordiga, näidates kui palju võimalusi ja suurepäraseid eeskujusid selleks olemas on! Programmis teeme lõbusalt ja mänguliselt tutvust erinevate spordialadega ja spordivahenditega nii kaugel ajaloost kui ka tänapäevast ning viime end kurssi Eesti tuntumate sportlastega. Töötoas saavad lapsed endale</p>	<p>Valdkond: liikumine</p> <p>Eesmärk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu; - suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel; - tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas; 	<p>Jah, aga palume programmi broneerides märku anda, milliste erivajadustega arvestama peaksime.</p>

			<p>mälestuseks vahva meene, mis kutsub ka kodus liikuma! Pärast programmi saavad lapsed oma tutvuda ülejäänud muuseumiga ning oma võimed erinevatel spordialadel proovile panna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele - kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt <p>Tulemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks. - Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi. - Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma meisterdamistöö.	
--	--	--	--	--	--

Programmi nimetus	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Reis raamatutegelastega	1,5	Soome Instituudi raamatukogu Lasteraamatuga tutvumiseks ja mängimiseks vajalikud vahendid, postkaartide meisterdamise vahendid.	Tutvume üheskoos ühe soome lasteraamatuga ja aitame raamatu tegelasi erinevate mänguliste ülesannete kaudu nende reisil. Pakime näiteks tegelase kohvrit ja võib juhtuda, et saame nuusutada ka seikluse lõhna. Tunni lõpus igaüks saab meisterdada postkaardi, mille oma raamatureisilt koju kaasa võtta. Õppeaastal 2022/23 on lasteraamatuks Katri Kirkkopelto „Molli ja maailma äär“. Soovitame enne külastust tutvuda Molli seiklustega lugedes koos lastega sarja esimest osa „Molli“.	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> - tunneb huvi lastekirjanduse vastu - tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest - mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma 	Jah

Programmi nimetus	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Kuidas film minuga räägib?	2	Elektriteatri kinosaal sinna juurde kuuluva tehnikaga, katkendid erinevatest Eesti dokumentaalfilmi dest ning, laste anima- ja mängufilmidest.	Programm on mõeldud laste esimese kinokülastuse mõtestamiseks ja visuaalse kirjaoskuse õppimiseks. Räägime filmiajaloo erinevate Eesti laste anima- ja mängufilmidest pärit näidete toel ning õpime tundma filmindusega seotud baas-sõnavara. Näiteks, mis animafilm, nukufilm, dokumentaalfilm, mängufilm? Kuidas filmitegelane liikuma pannakse? Kuidas mõjutab filmist arusaamist heli (tummfilm ja helindatud film)? Kuidas filmi kinos näidatakse? Kuidas kinos käituda ja pärast filmist rääkida?	Arendatavad oskused: <ul style="list-style-type: none"> - mänguoskused; - tunnetus- ja õpioskused; - sotsiaalsed oskused; - enesekohased oskused. Valdkond: keel ja kõne <ul style="list-style-type: none"> - Oskab suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; - saab aru nähtud filmilõigu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; - jutustab filmilõigu või pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised 	Eelneval kokuleppel saatvate õpetajate ja programmi läbiviijatega.

				<p>detailid, vahendab ka oma tundeid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab, kuidas kinos käituda. <p>Valdkond: kunst</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab filmi kui kunstiteost, selle tegelasi, värve ja meeleolu 	
--	--	--	--	--	--

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Minust saab animaator!	2 ak h	<p>Lasteaia aula või spordisaal.</p> <p>Projektor.</p> <p>Tahvelarvutid.</p> <p>Erinevad väikesed mänguasjad.</p> <p>Statiivid</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite paika panemine.</p> <p>Arutelu: Mis on animatsioon ja kes on animaator?</p> <p>Erinevate lühianimatsioonide vaatamine.</p> <p>StopMotion rakenduse tutvustamine ning animatsiooni</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;</p> <p>Kunst:</p>	On kohandatav HEV õpilastele.

		StopMotion programm.	loomise põhimõtte tutvustamine. Animatsiooni stsenaariumi paika panemine (Helifailidena lühimuinasjutud/luuletused/muusika). Animatsiooni loomine. Loodud animatsioonide tutvustamine kaasõpilastele. Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?	1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest; 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma; 3) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt; Muusika 1) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;	
Vana aja mängud. Vajalik transport!	2 ak h	Vajalik transport Sulbi Talu Muuseumisse. Mänguasja valmistamise vahendid ja materjalid-mänguasja oleneb laste vanusest.	Sissejuhatus ja tutvumine. Reeglite paika panemine. Muuseumi eksponaatidega tutvumine koos õppeprogrammiga. Arutelu: Nüüd ja vanasti. Mille poolest erines? Osaline mängude loetelu: Mäng: Vanaisa vanad püksid.	Mina ja keskkond: 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas; Kunst: 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;	On kohaldatav HEV õpilastele.

Commented [1]: https://www.folklore.ee/era/pub/files/Viru_lastem_valik.pdf

Commented [2R1]: <https://www.folklore.ee/ukauka/arhiiv/exhibits/show/koroonamangud/vanaajamangud>

Commented [3R1]: <https://100-rahvamangulastele.blogspot.com/2018/02/vanaisa-vanad-puksid.html>

			<p>Mäng: Mooramaa kuningas</p> <p>Mäng: Arvamine lauluga.</p> <p>Mäng: Kukepoks.</p> <p>Meisterdamine: Teeme ise vanaaja mänguasja</p> <p>Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutusmaailma;</p> <p>3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;</p> <p>4) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p> <p>Liikumine:</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p> <p>3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;</p> <p>Muusika:</p> <p>1) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;</p>	
--	--	--	--	---	--

Commented [4]: <https://100-rahvamangu-lastele.blogspot.com/2018/01/mooramaa-kuningas.html>

Commented [5]: <https://www.folklore.ee/ukauka/arhiiv/exhibits/show/koroonamangud/item/2807>

Loodusainete valdkond

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele

Robotid päästavad meid prügist	2	HuviTERA robootikaklass (Tähe 4). Töötuba võimalik läbi viia ka tellija juures. Tööks vajalikud vahendid (robotid) on meie poolt.	Ehitame roboti, mis tuleb meie appi prügi korjama. Õpime ka koostama lihtsat programmi. Töötoas õpime tundma seoseid looduse ja tehnoloogia vahel ning ammutame inspiratsiooni meist ümbritsevast.	Kujundame positiivset hoiakut kõige elava ja ümbritseva suhtes, arendame huvi loodusteaduste vastu. Mina ja keskkond - õpime hindama inimtegevuse mõju looduskeskkonnale. Väärtustame enda ja teiste tervist. Märkame nähtusi ja muutusi looduses. Saame ülevaate looduskeskkonnas valitsevatest seostest ja vastastikmõjudest. Õpilane tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgust ja fantaasiat. Väärtustab oma kodukoha loodusväärtusi. Käitub loodushoidlikult. Matemaatika - õpime mõistma matemaatilisi seoseid igapäevaelus. Hulgad, loendamine, suurused ja mõõtmine.	Sobib
--------------------------------	---	---	--	--	-------

MTÜ Tartu Maheaed

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
„Aiaid kööki“	2 (90 min)	Tegevuskohaks on Tartu Maheaia Linnupargi aed (8,4 ha). Programmi jaoks varume ja osaliselt on juba	Õuesõpe „käed külge“ tegevusena. Kujundame lastes tööharjumusi ning aitame kujuneda looduses	Programmi tulemusena lapsed:	Jah

		<p>olemas vajalikud tööriistad ja -vahendid (kärud, labidad, rehad, kastekannud, taimed, seemned, töökindad jm).</p> <p>Aias on istepinkidega varjualune umbes 100 inimesele, kuhu saab vajadusel minna ka vihmavarju. Aeda saab sõita linnaliinibussiga nr. 11.</p>	<p>vastutustundlikult ja säästvalt käituvaks isiksusteks. Lapsed tutvuvad Linnupargi aia, maheaiaanduse ja taimedega. Lapsed teevad juhendamisel jõukohaseid aiatöid, esitavad küsimusi ja arutlevad tervisliku mahetoidu üle.</p> <p>Lasteaiarühmaga tegeleb programmis kaks kuni neli juhendajat.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vaatlevad Linnupargi aia loodust, mulda, taimi ja taimekooslusi; selgitavad taimede kasvamise tingimusi. 2) Teevad koostöös füüsilist tööd: sügisel aitavad saaki koristada; kevadel külvavad/istutavad taimi. 3) Nimetavad köögivilju ja kirjeldavad kohalikke mahedalt kasvatatud toidu tervislikkust. <p>Seos õppekavaga: valdkond § 17 <i>Mina ja keskkond:</i> sotsiaalne keskkond – tervise väärtustamine, tervislik toitumine; looduskeskkond – muutused looduses, inimese mõju loodusele.</p>	
--	--	--	---	---	--

Programmi nimetus	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Hülge elu Läänemeres	2,5	<p>TÜ Loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid rühmatöökä ja näidendiks: temaatilised peakatted, mereloomade kujukesed ja nukud, juhendajatel hülgekostüümid, mereteemalised padjad mänguks, kalamäng, vaatlustööleht muuseumis loomade tundmaõppimiseks.</p>	<p>Õppeprogrammi käigus tutvuvad lapsed Läänemere elustiku ja seostega läbi hülge silmade. Toimuvad mereteemalised aktiivülesanded, draama ja mängud, vaadeldakse kalu ja mereelustiku eksponaate loodusmuuseumis. Lapsed tutvuvad Läänemeres hüljeste, kalade (räim, tursk, lest), lindude (kormoran, merikotkas), karpide ja teiste loomadega. Vaadatakse, kuidas mereloomadele mõjuvad keskkonnamuutused meres (suur kalapüük, prügi vees, pesupulber jm). Otsitakse vastust küsimusele, kuidas hoida merd puhtana?</p> <p>Nukunäidendi osas kuuleb meres elavate loomade hülge, kotka, kormorani, lesta jt lugusid elust Läänemeres ja</p>	<p>Valdkond <i>Mina ja keskkond.</i></p> <p>Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

			selle kaitsest, näidendis osaleb osaleb ka kalur. Lõpuks tehakse kokkuvõttena piltidega mereelustiku plakat, mille saab grupp kaasa.		
Loomad ja nende jäljed	2,5	TÜ loodusmuuseum Ruumid: TÜ loodusmuuseumi õppeklass ja ekspositsioon (Vanemuise 46). Vahendid: muuseumis imetajad, loomanahad, tegevusjäljed, abimaterjalid, alused, käärid, liim, paber, pliiaatsid, luubid, joonlauad.	Õppeprogrammis tutvustatakse tavalisemaid Eesti loomi, nende eluviisi, toitumist, kohastumusi ja elupaiku. Tutvutakse loomadega loodusmuuseumis. Lapsed tutvuvad imetajatest rebase, kähriku, hundi, ilvese ja karuga, põdra, metssea ja metskitsega, kopra, nugise, jäneste ja hiirtega. Uuritakse imetajate nahku ja jälgi, vaadeldakse kohastumusi seoses elupaikade ja eluviisiga. Õpilase koostavad loomade jäljeraamatu, mille igaüks saab kaasa võtta.	Valdkond <i>Mina ja keskkond.</i> Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Tiigriprogramm	1,3 t (60 min)	TÜ loodusmuuseum Ruumid: TÜ loodusmuuseumi	Amuuri tiiger TIGRIS kutsub lapsi tutvuma maailma suurimate kaslaste - tiigri, lõvi ja jaaguariga, aga ka Eestis elava ilvesega. Mängulise	Valdkond <i>Mina ja keskkond.</i> Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada.

		<p>ekspositsioon (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: muuseumi eksponaadid, kõlar, loomahääled, maakaart, kaslaste pusled, kaslaste mänguloomad, erinevate kaslaste maskid, käärid, nõör.</p>	<p>programmi käigus kuulame loomade hääli, paneme kokku puslesid ja räägime piltide abil suurkaslaste eluviisist ja elupaikadest. Maakaarti uurides arutleme, miks need uhked loomad kohtuvad omavahel vaid loomaaias või loodusmuuseumis. Programmi lõpus saavad noored maskide abil ise erinevateks kaslasteks kehastuda ja seeläbi teadmisi kinnistada.</p> <p>Programm sobib 4-7-aastastele lastele</p>	<p>märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad. Tegevuste kaudu suunatakse lapsi märkama, kogema, vaatlema, uurima ja võrdlema ümbritsevat maailma.</p>	<p>Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
<p>Eksootilised lemmikloomad (lasteae)</p>	2	<p>TÜ loodusmuuseum</p> <p>Ruumid: TÜ loodusmuuseumi püsinäitus ja elavnurk (Vanemuise 46).</p> <p>Vahendid: esitluseks roomajad ja teised lemmikloomad Eestis ja maailmas; käega katsumiseks roomajate ja putukate kestad, elavnurga loomad.</p>	<p>Õppeprogrammis antakse põgus ülevaade eksootilistest lemmikloomadest TÜ loodusmuuseumi õppeklassis ja TÜ loodusmuuseumi püsi-ekspositsiooni elavnurga näitel. Loodusmuuseumi elavnurgas tutvutakse seal elavate loomadega: kuningpüütoni, saare-roninastiku, gekode, maismaa- ja veekilpkonnade, leeguani, ahhaat-tigude ja teistega. Räägitakse ja näidatakse lähemalt, kuidas neid loomi lemmikloomadena pidada,</p>	<p>Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <p>õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; märkab nähtusi ja muutusi looduses Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad.</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>

			mida nad söövad, kus elavad ja mis tingimusi heaoluks vajavad. Soovi korral on võimalik loomi ka lähemalt vaadata ja katsuda.		
Maa	1	<p>TÜ muuseum</p> <p>Ruumid: TÜ muuseum (Lossi 25): hariduslabor, erinevad näitused</p> <p>Vahendid: gloobus, maakaart, vee ja õhu sildid, 1 õun, pudel, tikud, küünal, õhupall, soojuspallid, värviline paber.</p>	<p>Saame teada, Maa „aadressi“ kosmoses ja asukoha Päikesesüsteemis. Uurime, mida tähendab, et Maa on kiviplaneet? Tutvume Hullu Teadlase kabinetis ainetega, millest Maa koosneb. Arutleme, milleks õhku, vett vaja on ja teeme ka katsed. Teeme rühmatöös kokkuvõtte Maast ja selle süsteemidest.</p> <p>Märksõnad: Linnutee, Päikesesüsteem, Maa ja mis seal leidub (kivimid, vesi, õhk, elustik), manner ja ookean, vulkaan, pilv.</p>	<p>Tunnetus- ja õpioskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi; - rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel; <p>Sotsiaalsed oskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise; <p>Programm seostub õppekava valdkonnaga Mina ja keskkond:</p> <ul style="list-style-type: none"> - laps mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; - väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. 	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.</p>
Luud ja lood	1	<p>TÜ muuseum</p> <p>Ruumid: TÜ muuseum (Lossi 25) õppeklass, näituseruumid,</p>	<p>Uurime, mis luudest koosneb inimese skelett ja rühmatöös paneme kokku skeleti. Hauakambris oleva skeleti</p>	<p>Programm seostub õppekava valdkonnaga Mina ja keskkond:</p>	<p>Jah.</p> <p>Palume erivajadusest registreerumisel</p>

		keskaegne hauakamber Vahendid: Inimese skeleti pusle, liim, papp, käärid.	näitel saame teada, millest “räägivad” luud. Kas tead, kuidas raviti vanasti peavalu? Vaatame üle Eesti esimese röntgenipildi. Lisaks saame otsida üles Morgensterni saalist kõik seal olevad skeletid ja oma silmaga veenduda, et imetaja skeletis on 7 kaelalüli. Märksõnad: luustik ehk skelett, luu, röntgen, keskaeg, hauakamber.	<ul style="list-style-type: none"> - laps mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; - väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; Tunnetus- ja õpioskused: -mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi.	teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.
Meeletud meeled	1	TÜ muuseum Ruumid: TÜ muuseum (Lossi 25) õppeklass jt ruumid Vahendid: aju ja kõrva mudel, joonis silma optikast, luubid, objektid elusast ja/või eluta loodusest, lõhnanäidised, iluusoorsed pildid, värvitest.	Kogu info väliskeskkonnast saab inimene oma meelte kaudu. Mängulises ja uurimuslikus õhkkonnas avastame oma meeli, võrdleme neid omavahel ning paneme oma meeled proovile. Katsetame, mis juhtub siis, kui inimene mõne oma meeltest „välja lülitab“. Püüame eristada tehislikke ja looduslikke esemeid ilma neid nägemata-kuulmata. Õpime, kuidas nuusutada tundmatuid aineid. Katsetame	Programm seostub valdkonnaga <i>Mina ja keskkond:</i> Laps: <ul style="list-style-type: none"> - väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; - märkab nähtusi ja objekte muuseumis; - oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku 	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös kooli ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.

			tasakaalumeelt ja kuulmismeelt. Märksõnad: omadus, meeled, elus, eluta, looduslik, tehislik.	<ul style="list-style-type: none"> - säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel; - matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel. 	
--	--	--	--	--	--

Jõe- ja Järvehuntide Akadeemia

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Loodusõppeprogramm „Kuidas elad, Emajõgi?“ lodjaga Emajõel	2	Vajalik transport lodjaga, programmi algus ja lõpp Lodjakoja sadamast Ujula 98, Tartu. Programmi saab läbi viia sept-nov, aprill-juuni.	Loodusõppeprogrammi „Kuidas elad, Emajõgi?“ käigus otsime vastust küsimustele: Kuidas ja miks tekivad jõed? Millised taimed ja loomad jões elavad ja kuidas nad vee all hakkama saavad? Miks on jõed loodusele olulised? Kuidas on inimesed jõgesid läbi aegade kasutanud? Mida saan mina teha, et jõel oleks hea olla? Lisaks tutvume lodja kui Emajõe põlise laevatüübiga ja teostame laevasõiduga seotud loodusvaatlust – voolusuund ja kiirus, parem-vasak kallas, ilmakaared ja kompass, põhjareljeef ja kajalood,	Teab ja oskab näidata Eesti tähtsamaid veekogusid kaardil, omab ülevaadet vees elavate organismide eluavaldustest ja mitmekesisuses, oskab seletada veeringet ja teab vee tähtsust looduses. Tunneb olulisemaid jões elavaid organisme, nendevahelisi seoseid, sarnasusi ja erinevusi, § 17. Valdkond Mina ja keskkond 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele. Laps: 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub	Jah

		<p>ilmastik. Teemakäsitus vastavalt laste vanusele. Grupi suurus kuni 36 in. Programmile on antud kvaliteedimärgis Murakas – “Läbimõeldud programm”</p> <p>Sisu:</p> <p>Õpperogrammi põhikomponent on laevalaelt toimuv loodusvaatlus ja arutelu vahetult veekogu peal viibides. Enne retke algust selgitatakse lastele retke plaani ning turvalisuse ja laeval käitumise reegleid.</p> <p>Lodjaretke esimeses pooles käsitleb juhendaja ülalmainitud küsimusi jooksvalt vastavalt reisi kulule ja sel aastaajal laevalaelt paistvale loodusele ning aitab õpilastel seostada käsitletavaid teemasid nende enda eluga. Pärast programmi teemade käsitlemist laevalaelt tutvutakse lähemalt laevaga ja pärast väikest ringi liikumist kogunetakse taas laevalaele, et teha kokkuvõttev arutelu. Teemakäsitus toimub vastavalt õpilaste vanusele.</p> <p>Sisu:</p> <p>Eripärane keskkond – viibimine jõel tasaselt liikuva laeva kõrgel lael, kust näeb kaugele – loob eripärase ja</p>	<p>seda säästvalt;</p> <p>11) kirjeldab kodukoha loodust ja loomi,</p> <p>15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;</p> <p>16) kirjeldab võimalikke ohte veekogul.</p>	
--	--	---	---	--

		<p>aktiivse meeoleolu. Nii on lisaks teadvusele kaasatud ka õpilaste emotsioonid ning uute teadmiste seostamine enda minapildi ja varasemate teadmistega aktiivsem ja püsivam. Õppeprogramm toetab KIKi Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärki: Eesti elanike keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamine ning ökoloogilise tasakaalu tundmaõppimine ning et loodushoid ja loodusest hoolimine algab teadmistest, sest arukas inimene prügi loodusesse ei jäta ja loomadele liiga ei tee. Emajõe Lodjaseltsi loodusõppeprogrammide eesmärk on lisaks ülalloodule pakkuda lastele positiivset elamust vahetus looduses, et soodustada huvi ja armastust looduse ja selles valitsevate põnevate seoste vastu. Kui inimeses on lapsena tekitatud positiivset huvi looduse vastu, siis tahab ja oskab ta sellest hoolida ka oma hilisema täiskasvanuelu kõikidel otsustustasanditel.</p> <p>Kokkuvõte: Anname kaasa koduse ülesande, mille kaudu saavad lapsed pärast koolis õpitut korrata.</p>	
--	--	---	--

<p>“Looduse tundmine läbi viikingi silmade“ viikingilaevaga Emajõel</p>	<p>2</p>	<p>Vajalik transport viikingilaevaga. Klass jagatakse kaheks grupiks, kumbki grupp tegutseb ühe tunni kaldal ja teise viikingilaevaga Emajõel. Programmi algus ja lõpp Lodjakoja sadamast Ujula 98, Tartu. Programmi saab läbi viia sept-nov, aprill-juuni.</p>	<p>Programmi eesmärgid: Õppida loodust tundma läbi muinasaja inimese maailmapildi Saada juurde bioloogia- ja ajaloo teadmisi. Sisu kirjeldus: Teoreetiline pool programmist viiakse läbi viikingilaevaga Turm Emajõel sõites: Sissejuhatus muinasaega, kes olid ja mida tegid viikingid, Eesti seos viikingitega Miks olid veekogud viikingitele olulised (asulate teke, toit)? Kuidas viikingid orienteerusid (maamärkide, päikese jne järgi) Ilma tundmine ja ennustamine (pilved, sademed jne) Ilmakaarte ja tuule suuna määramine Küttimine ja korilus Veekogude säästev majandamine Praktiline pool programmist viiakse läbi Emajõe kaldal: Söödavad vs mürgised taimed Mida saab loodusest süüa korjata, võimaluse korral maitseme mõnda taime. Mida sõid viikingid?</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i> 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele. Laps: 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 11) kirjeldab kodukoha loodust, taimi ja loomi, 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; 16) kirjeldab võimalikke ohte veekogul. Laps õpib tundma oma kodumaa ja rahva ajalugu. Teab, et osad taimed on söödavad ja osad mürgised. Õpib tundma toidu valmistamise ja säilitamise viise 1000 a tagasi ning võrdlema seda tänapäevaga.</p>	<p>Jah</p>
<p>„Emajõe elustik vees ja kaldal“ Lodjakoja ja jõe kaldal</p>	<p>2</p>	<p>Programm toimub Lodjakoja ja Emajõe kaldal.</p>	<p>Programmi eesmärgid: Tutvuda Emajões ja jõe kaldal elavate kalade, putukate, loomade ja lindudega. Sisu kirjeldus:</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i> 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele.</p>	<p>Jah</p>

		Programmi saab läbi viia kevad-sügis.	Räägime Emajõest Miks on jõed tähtsad? Veeorganismide kohastumused vees elamiseks Loomade-lindude-kalade kehaosad Tutvume veeputukatega Õpime Emajõega seotud linde, imetajaid ja kalu Kahlamine ja putukate määramine.	Laps: 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 11) kirjeldab kodukoha loodust ja loomi, 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; 16) kirjeldab võimalikke ohte veekogul.	
“Lodjakoja jõuluprogramm”	2	Programm toimub Lodjakoja ees õues.	Jõulud on imede aeg! Lodjakoja ette on seilanud lodi Jõmmu ja haaranud rännuteedelt kaasa ka talvise metsa, kus hiilivad loomad ja pragisevad lõkked! Väljas jalutades õpime tundma metsapuid, uurime elusuuruses puidust metsloomi ja nende talviseid elukombeid. Õpime eristama eri puuliikide puitu ja saame teada, mis puidust mida tehakse ja miks. Et tõeline vana aja jõulude tunne sisse saada, mängime vanu eesti rahvamänge. Programm jätkub soojas lodjatrümmis, kus rüüpame ka kuuma teed, ajame juttu ja vaatame filmi puutööst ja puulaevade ehitusest.	§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i> 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele. Laps: _4) nimetab Eesti rahvatraditsioone; 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 11) kirjeldab kodukoha loodust ja loomi, 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; 16) kirjeldab võimalikke ohte veekogul.	Jah

Programmi nimetus	Kontaktitudide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Saame sõbraks hobustega	3	Ihaste Ratsakeskus. Õppeklass, tall, sõiduplatsid. Esitlustehnika, töölehed, hobused/ ponid, praktiline tegevus hobuste puhastamine ja valmispanek, ratsutamine.	Sissejuhatav lühike slaidiesitus: kes on hobune, milline välja näeb, mida sööb, kus elab ja kuidas kasutati igapäevaelus vanasti ja kuidas tänapäeval. Tallielu tutvustus. Ponide puhastamine ja söötmine. Samal ajal hobuse kehaosade ja käitumise tundma õppimine. Ponidega sõitmine. Programmi lõpus antakse juhendajale kaasa töölehed, mida lapsed saavad pärast rühmas ühaskoos täita, et meelde tuletada, millest räägiti ja mida nähti.	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <p>(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>(2) Valdkonna <i>Mina ja keskkond</i> sisu:</p> <p>2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;</p> <p>(3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:</p> <p>1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;</p> <p>2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning</p>	Jah.

				<p>aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;</p> <p>3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, vestlemist, kehalist liikumise tegevust;</p> <p>4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, oma tervise seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järelt tegema;</p> <p>5) suunatakse last hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.</p>	
--	--	--	--	---	--

SA Teaduskeskus AHHA

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
MEELED SELGEKS	2	<p>AHHA ekspositsioonisaalid , labor/auditoorium.</p> <p>AHHA eksponaadid ja</p>	<p>Töötoas õpitakse läbi oma kogemuste tundma inimese meeli ja näitlikustatakse, kuidas on meeled omavahel seotud.</p> <p>Uurimisülesannete käigus pannakse end proovile ning katsetatakse meeli</p>	<p>Mina ja keskkond – Ümbritseva maailma tunnetamine ja mõistmine tervikuna, inimkeha, ümbritseva taju erinevate meelte ja aistingute abil, vaatlemine, nuusutamine, maitsemine, kompimine, helide</p>	<p>Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased.</p>

		katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.	segadusse ajavaid eksponaate. Samuti selgitame välja, kuidas erinevad meeled üksteist mõjutavad.	kuulamine, küsimustele vastuste leidmine, märgatust ja kogetust järelduste tegemine.	
SALAPÄRANE VESI	2	AHHAA ekspositsioonisaalid , labor/auditoorium. AHHAA eksponaadid ja katsevahendid, töötoa jaoks vajalikud vahendid.	Uurime Punase mere akvaariumit ja selle asukaid. Vaatleme mikroskoobiga soolakristalle, meritähte, koralle ja teisi huvitavaid objekte. Segame kokku erineva soolusega veekogude veenäidiseid ja võrdleme neid. Lisaks katsetame üheskoos AHHAA keskuses olevaid vee ja vedelikega seotud eksponaate.	Mina ja keskkond – Keskkonda hoidva ja keskkonnahoidliku mõtteviisi kujunemine, looduses esinevate nähtuste ja muutuste märkamine, kodukoha loodus. Matemaatika – Mõõtmistegevus ja mõõtühikud. Liikumine – Aktiivselt tegutsemine üksi ja rühmas.	Väljastatud raske intellekti- ja vaimupuudega õpilased.

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Meeled ja tajud	2 ak h	Lasteaia aula või spordisaal. Erinevad õppematerjalid meelte töökeskuste jaoks. Värvipimeduse test kaartidest pakikesed (3 kaarti korda laste arv).	Sissejuhatus ja tutvumine. Tegutsemise reeglite kokkuleppimine. Erinevate meeltega tutvumine ja arutelud - nägemine, kuulmine, haistmine, maitsmine, kompimine.	Mina ja keskkond: 1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult; 2) Omab ettekujutust oma minast; 3) Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult	On kohandatav HEV õpilastele.

	<p>Nägemistesti kaardid seintele ja "silmalapats".</p> <p>Erinevad haistmismeele ning maitsmismeele õppemängude jaoks vajaminevad ained.</p> <p>Kompimiskotid.</p> <p>Pimesi lego ehitamise ülesande kastid ja klotsid.</p>	<p>Õppemäng: Ma näen...</p> <p>Arutelu mõiste värvipimedus üle.</p> <p>Värvipimeduse kaartide vaatamine, mida sa näed? (Igale lapsele kolmest kaardikesest koosnev kaardipakk. Lapsel tuleb kaasõpilasele ning õpetajale öelda, mida ta seal näeb).</p> <p>Arutelu, miks osad inimesed kannavad prille ning mõisted lühinägelik ja kaugnägelik.</p> <p>Õppetegevus: Nägemise kontroll.</p> <p>Kuulmismeel</p> <p>Vaikuseminutite kuulamise harjutus.</p> <p>Loomade helide kuulamine ja äraarvamine.</p> <p>Haistmismeel</p> <p>Õppetegevus: Mis lõhn see on?</p> <p>Maitsmismeel</p> <p>Õppemäng: Mis nii maitseb?</p> <p>Kompimine:</p>	<p>Kunst:</p> <p>1) Vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat;</p> <p>Muusika:</p> <p>1) Suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale.</p>	
--	---	---	--	--

			<p>Õppetegevus: kompimiskotid- Mis on kotis?</p> <p>Õppemäng: Pimesi lego ehitamise ülesanne.</p> <p>Kokkuvõtte õpitust.</p> <p>Tagasisidering: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>		
Lemmikloomad	2 ak h	<p>Lasteaia aula või spordisaal.</p> <p>Lemmikloomad (küülikud, merisiga, hamster. Lisaks kana, vutt).</p> <p>Kaal</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Loomade juures käitumise reeglite paika panemine koos lastega.</p> <p>Loomade kohtlemine ning loomade õigesti käes hoidmine.</p> <p>Õppemäng: Kuidas käituda loomaga?</p> <p>Kaasas olevate loomadega tutvumine ning arutelu, kes on lemmikloom ja kes mitte? Kas kõik loomad võivad olla lemmikloomad? Miks kõiki loomi ei saa kõikjale kaasa võtta?</p> <p>Iga loomaliigiga eraldi tutvumine (kehaosad, toitumine, elutingimused, olulised faktid looma kohta).</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>2) Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult;</p> <p>Matemaatika:</p> <p>1) Mõistab mõõtmistegevust ja mõõtühikuid kg ja g.</p> <p>2) Näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.</p> <p>Kunst:</p> <p>1) Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>2) Kujutab isikupäraselt ümbritsevaid olendeid.</p>	On kohaldatav HEV õpilastele.

			<p>Minu ja looma soovid, et meil kõigil oleks hea olla.</p> <p>Joonistus: Mis loomast ma mõtlen? (Lapsed istuvad kahekaupa ringis. Ühe selja peal on paber. Välimises ringis olevad lapsed joonistavad paberile enda mõeldud looma kehaosasid. Liigutakse järjest edasi.)</p> <p>Õppetegevus: Kui palju ma (loom) kaalun...? (ennustus ja tegelikkus).</p> <p>Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisid?</p>		
Lihavõtted	2 ak h	<p>Lasteaia aula või spordisaal.</p> <p>12 WeDO robotikakomplekti, 12 tahvelarvutit, keedumunad 48+ tk (2 tk lapse kohta)</p> <p>Näidis lindude munad ja suled.</p> <p>Elus kodulinnud puurides (kanad, vutid).</p>	<p>Juhendaja eeltöö: Ruumi keedetud kanamunade peitmine</p> <p>Sissejuhatus: "Mis on lihavõtted?"</p> <p>Kanade ja vuttidega tutvumine ja paitamine (kehanosade nimetamine, toitumine, elutingimused, hooldamine).</p> <p>Lindude munade põhjal ära arvamine, kelle muna on (kana, vutt, part, hani, kalkun)?</p>	<p>Mina ja keskkond -</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;</p> <p>Matemaatika -</p> <p>1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;</p> <p>7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.</p>	On kohaldatav HEV õpilastele.

		Vildikad ja värvilised pliiaatsid.	<p>Lindude munade raskuste võrdlemine.</p> <p>Keedetud kanamunade otsimine. Igal lapsel vaja leida kaks keedumuna.</p> <p>Lego WeDo muna värvimise roboti ehitamine juhendi järgi ja roboti tööle programmeerimine.</p> <p>Robotiga keedumunade värvimine.</p> <p>Roboti taas tükkideks võtmine ning klotside sorteerimine tagasi kastidesse.</p> <p>Tagasiside ring. Mis meeldis, mis ei meeldinud? Mida täna õppisid?</p>	<p>Kunst -</p> <p>1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p> <p>Liikumine -</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;</p> <p>3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;</p>	
<p>Koduloomad talus.</p> <p>Vajalik transport Sulbi Talu Muuseumisse</p>	2 ak h	Sulbi Talu Muuseum MTÜ külastuse õppeprogramm.	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite kokkuleppimine.</p> <p>Talus elavate loomadega tutvumine ning iga erineva loomaliigi juures vastava looma teemaline õppemäng, mis sisaldab looma kohta õpetlikku infot. (Kitsed, kanad, küülikud, koer, kass jne)</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;</p> <p>3) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.</p>	On kohaldatav HEV õpilastele.

			<p>Mis meeldib loomadele? Kuidas loomade juures käituda?</p> <p>Koduloomade ja lemmikloomade erinevuse arutelu.</p> <p>Töötuba: Looduslikest materjalidest kodulooma meisterdamine (laps saab enda tehtud looma koju kaasa).</p> <p>Õppemäng: Miks on koduloomad olulised?</p> <p>Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida täna õppisid?</p>	<p>Matemaatika:</p> <p>1) Rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel;</p> <p>2) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.</p> <p>Kunst:</p> <p>1) Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>2) Kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid;</p> <p>3) Kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt.</p> <p>Liikumine:</p> <p>1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;</p> <p>2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel</p>	
--	--	--	--	---	--

SA Tartu Keskkonnahariduse keskus

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
-------------------	------------------------------------	---	---------------------	--	--

Metsaprogramm – kes elab metsa sees?	2	<p>KOHT: Linna lähedal asuvates metsatukkades olevatel matkaradadel (Tiksoja, Ihaste, aga võimalikud ka teised linnalähedased piirkonnad)</p> <p>VAHENDID: Luubid, binoklid, kirjutamisalused, piltidega bingostiilis tööleht, pliiaitsid, silmasidemed, mõõdulint, meetrise tähistusega nõõrid, pulkade otsas pildid (loom, lind, puu, rohttaim, sammal, samblik, seen jt.), lina nõõridega teatrietenduse korraldamiseks.</p> <p>TRANSPORT: Vajalik</p>	Metsateemaline programm, milles lapsed uurivad metsas kasvavaid taimi, seeni, loomi ja nende tegevusjälgi ning liikidevahelisi seoseid. Läbi mängude õpitakse tunnetama metsatuka mitmekesisuse erinevaid tahkusi. Tegevused sõltuvad programmi toimumise aastaajast – programm sobib väga hästi nii lumisesse talve, kui saab rääkida loomade talvitusnippidest ja tegevusjälgedest kui ka teistesse aastaegadesse, mil saab tutvuda pungade, puulehtede ja õitsvate taimede ning pesitsevate loomadega.	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; • kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; • kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; • selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; • mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; <p>§ 23. Valdkond Liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> • matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel; • sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi; • liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; 	Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik. Talvisel ajal võib õpperada olla hooldamata ning ratastooliga raske liigelda.
Lemmikloomad Tartu loodusmajas	1	KOHT: Tartu loodusmaja	Lemmiklooma programmis kohtuvad lapsed küüliku, laborirottide, tšintšiljade, deegade, kilpkonnade,	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 	Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja

		<p>(Fuajee, talveaed, klass) VAHENDID:</p> <p>loomatoota loomad, mänguloomad, luubid, plastkaunid, värvipliiatsid, erinevad värvimislehed, lamineeritud loomade pildid ja loomatoot.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Parim aeg oktoober – aprill, kuid toimub aastaringiselt.</p>	<p>sisiprussakate, viirpapagoide ja paljude teiste lemmikloomadega. Räägime sellest, kes on lemmikloomad, millised on nende harjumused ja vajadused. Lapsed saavad teada, kuidas hoolitseda erinevate loomade eest, õpivad loomi vaatlema ja kirjeldama. Mõnele loomale saab pai teha ja mõnele süüa anda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab kirjeldada loodust ja loomi; • kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites • selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad. 	<p>muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>
Aedvili – maitsev ja tervislik	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Seemnetopsid, kaardid erinevate viljadega (24), korv erinevate aedviljadega (sõltuvalt hooajast), korv, silmaklapid (24), tükeldatud aedviljad kausiga, rohelised</p>	<p>Mängulise programmi käigus õpitakse tundma ja väärtustama kodumaiseid aedvilju kui tervislikku toitu. Õppetöös kasutatavad vahendid on ehedad ja lapsed näevad, saavad katsuda ning maitsta erinevaid vilju. Lapsed mõistavad, et viljadel on erinevad seemned ning taim saab alguse seemnest. Mängime läbi, mida taim vajab kasvamiseks, millised on taime</p>	<p>§ 17. Mina ja keskkond</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku; • kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist; • järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist; • suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>

		<p>taimed (erinevad taimeosad), vihmauss, liblikas, mesilane, päike (mänguasi), kastekann</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Toimub aastaringselt ning on kohandatud vastavalt aastaajale.</p>	<p>osad ning milliseid taimeosaid me sööme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi; • kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; • selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; <p>§ 18. Valdkond Keel ja kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suuliselt kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	
Vähem prügi	1	<p>KOHT:</p> <p>Loodusmaja õppeklass; lasteaed</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Erinevad prügikastid sorteerimiseks, kotitäis puhtaid jäätmeid, korduvkasutatavad ja</p>	<p>Läbi mängulise tegevuse uuritakse kuidas on võimalik teadlike tarbimisvalikutega vähendada jäätmete teket ning miks on see vajalik. Teeme läbi prügi sorteerimise loodusmajas kasutatava süsteemi näitel (biojätmed, olmejäätmed, pakend, paber ja papp, ohtlikud jäätmed,</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku; • kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist; • selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>

		<p>ühekordsed esemed (nt. korduvkasutatav võileiva karp, ühekordne karp jms.), jäätmete memoriin, vermikomposter, luubid, magnetahvlid, sildid.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Toimub aastaringelt.</p>	<p>pandipakend). Lapsed saavad teada, mis on pakend ja miks eelistada looduslikest materjalidest/korduvkasutatav aid toidu ümbriseid. Lapsed näevad, kuidas saab toidujääke ja vanapaberist pakendeid kompostida. Ja nad õpivad ise igapäevatoimetustes tegema paremaid valikuid looduse säästmiseks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; 	
Seenejutud	1	<p>KOHT:</p> <p>Loodusmaja õppeklass; lasteaed</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Luubid, mikroskoobid, luubitopsid, erinevad seened (sügisel võimalusel naturaalsed), mänguloomad, seeneussid, nukuetenduseks kast koos vahendite ja stendiga, lagunenuid puit</p>	<p>Aktiivse ja mängulise programmi jooksul õpivad lapsed tundma tuntumaid söödavaid, mittesöödavaid ja mürgiseid metsaseeni. Tehakse tutvust ka puuseente ja hallitusseene. Lapsed saavad kübarseeni uurida luupidega ja hallitusseene ilu vaadelda mikroskoobiga. Mängime läbi millistest osadest seen koosneb. Uurime lähemalt, kes on seeneussid ja kuidas ta seene sisse satub ning millised loomad veel seeni söövad. Saame teada mille poolt on seened</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku (teab, miks ei tohi hallitanud toitu süüa); • suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; • kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid seeni (tunneb vähemalt 6 erinevat kübarseent); • kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; • selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>

		<p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO:</p> <p>Toimub septembris, oktoobris.</p>	<p>kasulikud loodusele ja milleks inimene neid kasutab.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale (mõistab seente rolli ja olulisust looduses ning inimese elus); 	
Koduloomad talus	2	<p>KOHT:</p> <p>Tegevus toimub Haava talus (Tartust 12 km).</p> <p>LOOMAD JA ÕPPEVAHENDID:</p> <p>Taluloomad (küülikud, kanad, kits, poni, koer, kass jt.), nende toit ja hooldusvahendid, erinevad näidised (munad, villad, hobutööriistad), pildid erinevate loomade kohta keda talus ei ole, loomadelt pärinevast toorainest valmistatud tooted.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajalik</p>	<p>Õppeprogramm tutvustab peamisi taluloomi ja -linde: liigid ja tõud, tunnused, kehaosade nimetused, loomade roll inimeste elus.</p> <p>Talus kohtutakse päris loomade ja lindudega, lapsed saavad loomi-linde katsuda ja lüüa kaasa lihtsamates talutöödes (poni kammimine, kanamunade korjamine, loomade toitmine).</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult. • Omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas • Väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone • Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi • Märkab nähtusi ja muutusi looduses. 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p> <p>Ligipääs ratastooliga võimalik, kuid ei ole spetsiaalselt kohandatud.</p>

		LISAINFO: Toimub September-oktoober ja aprill-mai.			
Meie sulised sõbrad	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass, pargiala; lasteaia ümbruses pargis või rohealal.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Esitlustehnika ja PPT ettekannet, määrarjad, linnufotod, pesakastide näidised, linnurestoran erinevate lisatoidu näidistega, lindude toidumaja, linnutopised, munad, pesad, erinevad tegevusjäljed, juhendajal mobiiltelefon/tahvelarv uti nutirakendusega Eesti linnud häälte kuulamiseks, pehmed elutruud mänguasjad, linnupusled.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p>	<p>Programmi käigus saavad lapsed tuttavaks Eestimaa tavalisemate linnuliikidega. Lapsed õpivad linde looduses märkama ning mõistavad lindude tähtsust looduses.</p> <p>Läbi aktiivsete tegevuste ja mängude õpivad lapsed tundma lindude omapärasid ja erisusi võrreldes teiste loomadega, omandavad teadmisi lindude toitumisest, elupaikadest ning suhetest teiste liikidega. Õppeprogrammi läbiviimisel kasutatakse teema näitlikustamiseks linnutopiseid, -sulgi, -mune, - pesasid ja erinevaid tegevusjälgi. Õpitu kinnistatakse keskkonnamängudega.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. • Keskendub sihipäraseks mänguliseks tegevuseks. • Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult • väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. • Suhtub vastutustundlikult elusloodusesse. • Tunneb Eesti tavalisemaid linnuliike. <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>

		LISAINFO: Eelistatud aeg november-aprill, kuid võimalik tellida aastaringset.			
Elurikkus õuemurus	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja pargialal või loodusmaja siseruumides. Võimalik tellida ka lasteaeda.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Luubid, putukasilmad, taimed, taime ja loomaliikide mudelid ja pildid, puidust pusled, piltidega istumispadjad, töölehed, kirjutamisalused, pliiatsid.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO: Toimub september-oktoober ja aprill-mai</p>	<p>Murumängude õppeprogrammis õpivad lapsed tundma õuemurus kasvavaid taimi ja muru sees elavaid pisiloomi. Õpilased saavad teada, millistest osadest koosnevad taimed ning milline on putuka kehaehitus. Lapsed omandavad teadmisi liigirikkuse tähtsusest ja inimese mõjust loodusele.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Märkab nähtusi ja muutusi looduses. • Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. • Keskendub sihipäraseks mänguliseks tegevuseks. <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p> <p>Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
Elurikkus linnapargis	1	<p>KOHT:</p>	<p>Õppeprogrammis arutletakse, mis vahe on pargil ja metsal. Loodusmaja pargis</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõistab ja tunneb ümbritsevat maailma terviklikult. 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info</p>

		<p>Tartu loodusmajas või lasteaia lähedal pargis.</p> <p>VAHENDID:</p> <p>luubid igale lapsele või paarile, puupulgad või väikesed kühvlid, mõned pehmed mänguloomad, liikumismängu vahendid, pildid, anemometer, pargi päikesekell.</p> <p>TRANSPORT: Vajadusel transport loodusmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p> <p>LISAINFO: Toimub aastaringselt ning on kohandatud vastavalt aastaajale.</p>	<p>vaadeldakse levinumaid puid, põõsaid, rohttaimi. Uuritakse ja arutletakse, kes lisaks inimesele pargis tegutsevad (linnud, loomad, putukad).</p> <p>Tegevustes läbitakse loodusmaja pargi rajatise (pajutunnel, koprapesa, vaateplatvorm, päikesekell).</p> <p>Tehakse ilmavaatlusi, lihtsamaid uurimistegevusi ja loodusvaatlusi. Mängitakse teemaga seotud õppe- ja liikumismänge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Väärtustab keskkonda hoidvat mõtteviisi. • Märkab nähtusi ja muutusi looduses. <p>§ 23. Valdkond Liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> • matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel; • sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi; • liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; • säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel; 	<p>erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p> <p>Ratastooliga võimalik valida sobilik trajektoor.</p>
Metsloomad tuttavaks	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodusmaja õppeklass; lasteaias (vajalik esitlustehnika olemasolu).</p> <p>VAHENDID:</p> <p>Esitlustehnika, topised, loomanahad (kobras, nirk, saarmas jt.),</p>	<p>Programmi käigus tutvuvad lapsed Eesti looduses elavate tavalisemate imetajaliikidega, saades läbi mänguliste ja praktiliste tegevuste ülevaate nende eluviisist, toitumisharjumustest ja omavahelistest seostest.</p> <p>Lapsed õpivad tundma ja eristama metsloomi erinevate</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. • Keskendub sihipäraseks mänguliseks tegevuseks. • Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult. • Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>

		<p>koljud, sarved, tegevusjälgedega objektid (oksad, käbid jm.), pabulad, lamineeritud loomafotod, pehmed elutruud mänguasjad.</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodumajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p>	<p>märkide ja jälgede järgi. Uuritakse metsloomade nahku, koljusid, sarvi, väljaheiteid ja toitumisjärgi. Arutletakse selle üle, miks osasid liike on vaja kaitsta, aga teistele tuleb jahti pidada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestab loomade vajadusi ja suhtub neisse vastutustundlikult. • Tunneb Eesti tavalisemaid imetajaliike. <p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	
Lõunamaa taimed ja loomad	1	<p>KOHT:</p> <p>Tartu loodumaja</p> <p>VAHENDID:</p> <p>esitlustehnika, loomatoa loomad (deegud, sisiprussakad, hamstrid jt.), toidutaimed talveaias, luubid, mikroskoop, plastkaasid, erinevad tarbetaimede saadused (kohv, vanill, kakao, pipar jt), äraarvamismängu jaoks, lamineeritud fotod erinevatest elupaikadest,</p>	<p>Tartu loodumaja talveaias kasvab palju taimi, kelle looduslik kodumaa on mõnes hoopis soojema kliimaga riigis. Samas on nende taimede viljad (või muud osad) meie igapäevasel toidulaual – banaan, kakao, ananass, vanill, pipar on vaid mõned, keda siin kohata võib.</p> <p>Lemmikloomadest tutvutakse lähemalt deegude, viirpapagoide, madagaskari sisiprussakate ja kilpkonnadega, kes looduses jääksid Eestimaa külmadel talvedel hätta.</p>	<p>§ 17. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada • mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult • Omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas. • Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi • mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; • Mõistab taime- ja loomariigi erinevusi. 	<p>Kohaldatav, kuid eelnev info erivajaduste ja muukeelsete laste kohta on vajalik.</p>

		<p>kompimiskotid erinevate substraatidega (liiv, kivid, varis).</p> <p>TRANSPORT:</p> <p>Vajadusel transport loodsmajja sõiduks, võimalik kasutada ühistransporti</p>	<p>Programmi kestel saavad lapsed läbi aktiivsete tegevuste teada: kus on nende taimede ja loomade kodumaa ning miks nad Eestis kasvada/elada ei saa; milleks tarvitame lõunamaiseid taimi ja kuidas nad meieni jõuavad.</p>	<p>§ 18. Valdkond <i>Keel ja kõne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga; saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida; suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda; jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid; 	
--	--	---	--	---	--

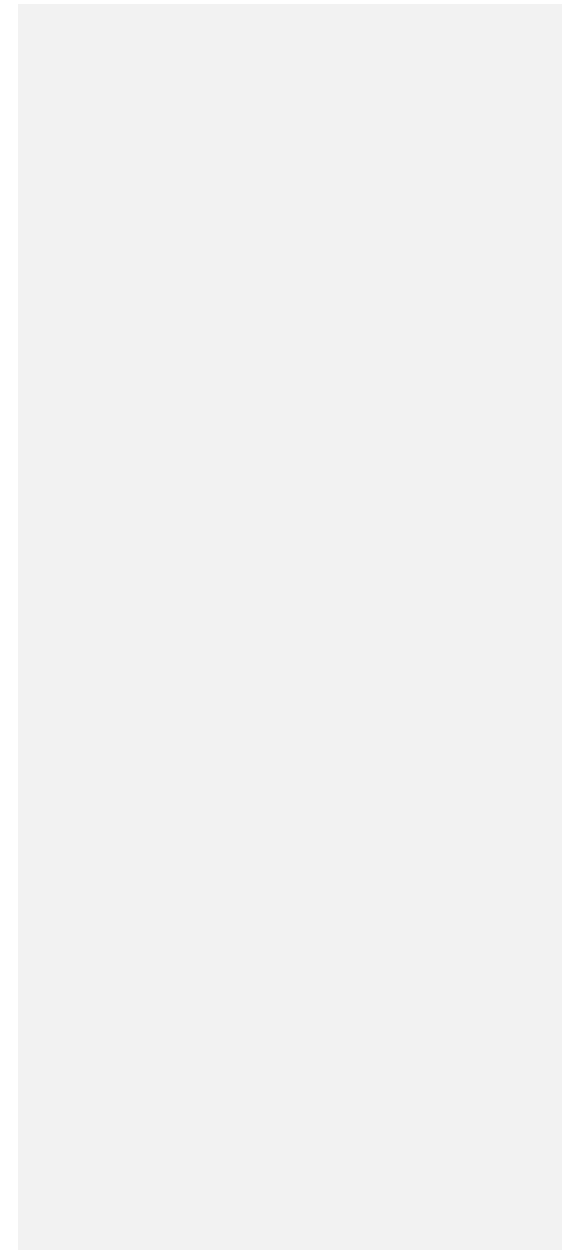
Täppisteaduste valdkond

Hariduse Edendamise SA

Programmi nimetus	Kontaktundi de maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Kodu-lasteaia teekonna programmeerimine	2	HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Töötuba võimalik läbi viia ka tellija juures. Tööks vajalikud vahendid	Arutletakse, kuidas ja millega on võimalik läbida teekond kodust lasteaeda, millised ohud sellel teel võivad valitseda. Tutvutakse programmiga ScrachJn. Õpitakse valima tegelast või objekti ja tausta ning vaadatakse lihtsamaid	Tunnetus- ja õpioskused - tegutseb sihipäraselt uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi, suudab keskenduda. Enesekohased oskused - tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest. Valdkond mina ja keskkond - teab, kuidas ohutult liigelda. Valdkond keel ja	Sobib

		(tahvelarvutid) on meie poolt.	programmeerimiskäsklusi (liikumine). Lapsed saavad ülesande valida Scratch programmis tegelane või objekt ning panna ta liikuma. Soovijatel on võimalus oma tööd teistele ekraanil esitleda ning juurde jutustada, mis toimub. Vajadusel teeme ülesande läbi näidislinnaga, kuna lapsed ei pruugi teada nii täpselt oma kodu asukohta. Seda eriti nooremate laste ja HEV laste puhul.	kõne - jutustab pildi ja oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid. Valdkond matemaatika - tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi, kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis. Valdkond kunst - leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid.	
Matemaatika koos robotkassiga	2	HuviTERA robotikaklass (Tähe 4). Töötuba võimalik läbi viia ka tellija juures. Tööks vajalikud vahendid (robotid) on meie poolt.	Tutvutakse põneva kassroboti Codey Rockyga, kellele hakatakse koos õpetama matemaatikat. Korratatakse numbreid ja arvutatakse. Lahendatakse erinevaid matemaatilisi ülesandeid, aga ka loogika ning tähelepanuülesandeid.	Mänguoskused - tunneb rõõmu mängust. Tunnetus- ja õpioskused - tegutseb sihipäraselt uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi, suudab keskenduda, suhtub õppimisse positiivselt. Sotsiaalsed oskused - järgib kokkulepituid reegleid, selgitab oma seisukohti. Enesekohased oskused - kasutab vahendeid heaperemehelikult. Valdkond keel ja kõne - saab aru kuuldu sisust, suudab sellele reageerida, suudab edasi anda oma mõtteid. Valdkond matemaatika - teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke, liidab ja lahutab 5	Sobib

				piires ning tunneb märke + , - , =; koostab matemaatilisi jutukesi, kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (roboti samm)	
--	--	--	--	---	--

Programmi nimetus	Kontakt-tundide maht (akadeemilistes tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Loomaaed Taevas	1	Ruumid: TÜ muuseum, Tartu tähetorn. Vahendid: planetaarium, kartong, värviline paber, joonistustarbed, liim.	Programmi alustatakse planetaariumis, kus räägitakse tähtkujude olemusest ning vaadatakse olulisemaid tähtkujusid. Teises osas valmistavad lapsed näidise järgi endale ise sobiva tähtkuju	Programmi läbinud laps: õpib tundma keskkonda, mis meid (kosmiliselt) ümbritseb; nimetab tuntumaid tähtkujusid; arendab kuulamisoskust ja tähelepanuvõimet. Arendatavad ainealased ja üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus (muuseum kui keskkond, museaalid); suhtluspädevus; matemaatika, loodusteaduste pädevus	Jah. Palume erivajadusest registreerumisel teavitada. Koostöös lasteaia ja õpetajaga täpsustame programmi sobivust või kohandamist vastavalt erivajadusele.

Dronootika Erahuvikool

Programmi nimetus	Kontaktundide maht (ak tundides)	Vajalikud ruumid, vahendid ja transport	Programmi kirjeldus	Programmi seos koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega (5. peatükk)	Programm sobib/on kohandatav hariduslike erivajadustega õpilastele
Optilised illusioonid	2 ak h	<p>Lasteaia aula või spordisaal.</p> <p>Lego WeDo 2.0 robotika komplektid 12 tk, tahvelarvutid</p> <p>A4 paberid, vildikad, käärid, silmade kleepsud.</p> <p>puidust grillvardad, tugevam A4 paber, pulgaliim, värvipliiatsid, harilikud pliiatsid ja kustukummid, teritajad.</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite kokkuleppimine.</p> <p>Esitlus: optilised illusioonid.</p> <p>Õppemäng: Mida sa näed? Optilised illusioonid.</p> <p>Optilise illusiooni roboti ehitamine juhendi järgi ja programmeerimine. Robotiga optilise kunsti loomine.</p> <p>Optilise illusiooni mänguasja loomine - lind puuris.</p> <p>Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisin?</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>Matemaatika:</p> <p>1) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid (ring);</p> <p>Kunst:</p> <p>1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;</p> <p>2) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;</p>	On kohaldatav HEV õpilastele.

		Õppemäng: Mida sa näed? Optilised illusioonid.			
Saame tuttavaks, robotika!	2 ak h	<p>Lasteaia aula või spordihoone.</p> <p>Erinevad robotid: Lego WeDo (12 tk), Sphero RVR (12 tk).</p> <p>Tahvelarvutid (12 tk).</p>	<p>Sissejuhatus ja tutvumine.</p> <p>Reeglite kokkuleppimine.</p> <p>Robotite käsitlemise ohutusreeglite tutvustamine koos roboti tutvustusega.</p> <p>Robotika alased mõisted (kontroller, andur, mootor)</p> <p>Lego WeDo roboti (ralliauto mudeli) ehitamine juhendi järgi ning programmeerimine.</p> <p>Erinevate andurite käsitlema õppimine roboti peal.</p> <p>Erinevate jõuülekande tehnikate tutvustamine (rihmülekanne, hammasrattad).</p> <p>Roboti lammutamine ning juppide tagasi õigesse kohta paigutamine.</p> <p>Sphero RVR roboti ohutuse, käsitlemise ning programmeerimise tutvustamine.</p>	<p>Mina ja keskkond:</p> <p>1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;</p> <p>2) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;</p> <p>Matemaatika:</p> <p>1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;</p> <p>2) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.</p>	On kohaldatav HEV õpilastele.

			<p>Spero RVR roboti programmeerimine etteantud ülesandeid lahendama.</p> <p>Tagasiside ring: Mis meeldis? Mis ei meeldinud? Mida õppisid?</p>		
--	--	--	---	--	--

